

ling til § 12, at der var en Mængde smaa Steder for hvilke det i Særdeleshed var af stor Bigtighed om de erholdt Erstatning for Tabet af Skattebeneficiet; men nu synes det som om den samme Forsvarer, Ridsdagsmanden for Kjøbenhavn's 6te District (Mourier), ikke saa overordentlig meget interesseret sig for saadanne smaa Steder, men at han derimod ønsker, at de store skulle have flere Gange større Erstatning end smaa; thi foruden, at de store ved „smaa“ og „store“ mener jeg bestandig Steder af smaa og store Eiendomme med privilegeret Hartkorn) miste Byrder, som de have havt med det privilegerede Hartkorn, til Exempel Forpligtelsen til at udrede Nationalheste og imod hvilken jo de smaa ikke faae nogen tilsvarende Lettelse, vil man oveniud nu ogsaa borttage saadanne Forpligtelser for de Store, som de slet ikke have som privilegerede Hartkornseiere, men derimod kun have som Grundeiere. En saadan Ulighed med Hensyn til Erstatning for Skattebeneficiet mener jeg grændser til Uretfærdighed. Skulde Ulighed nogenlunde kunne forsvares mener jeg, at Forholdet burde vendes om, saa at det blev de smaa, der fik en større Fordeel end de store, der allerede længe nok have havt Fordeel af det privilegerede Hartkorn.

Cultusministeren: Idet jeg ved Afstemningen over § 10 stemte for det andet Forslag, som var stillet af den ærede Ridsdagsmand for Veile Amts 3die Valgkreds (Stockfleth), antydede jeg, at jeg ikke er tilfunds at modsætte mig de Forandringer i denne Paragraph, som ere foreslaaede af Udvalget, eller det Forslag med Hensyn til det første Stykke af Paragraphen, der er stillet af den samme ærede Ridsdagsmand, Ridsdagsmanden for Veile Amts 3die Valgkreds, hvorved forsaavidt det samme Resultat vil opnaaes; men jeg skal dog tillade mig at tilføie et Par Ord til Oplysning om de Forhold, som her omhandles. Spørgsmaalet dreier sig om, om Udredelsen af Bidraget til Skolevæsenet skal skee communeviis eller districtviis, og dernæst om Udredelsen af Brændsel til Skolerne. Hvad det Første angaaer, saa maa jeg nødvendigviis, før at det ikke skal forstaaes som om der var foreslaaet noget aldeles Nytt, gjøre opmærksom

paa, at efter den bestaaende Lovgivning skulde en af de væsentligste Udgifter til Skolevæsenet allerede udredes fogne- og communeviis, nemlig Læreren's Lønning, forsaavidt den ikke afholdes ved ældre Degneindtagter, og dernæst Bygningsafgifterne forsaavidt de ikke udredes i Penge — alt dette udredes ifølge den bestaaende Lovgivning fogne- eller pastoratviis, og kun de øvrige Udgifter udredes efter Skoledistricter, og denne sidste Udredelse efter Skoledistricter medfører, da Districterne af lokale Grunde ere meget forskellige i Størrelse og Omfang, en stor Ulighed i Byrderne til Skolevæsenet, en Ulighed, som der var meget god Grund til at stræbe at faae hævet, og ved den hele Stræben efter Udjevning af saadanne Forhold, som laae til Grund for denne Lovgivning, lod man sig bevæge til ogsaa at optage dette Punkt. Jeg vil imidlertid gjerne indrømme, at det maaskee ikke er saa ganske principmæssigt, at det er taget med. Hvad dernæst Brændselsafgiften angaaer, saa staaer den i nærmere Berørelse med dette Lovudkast, fordi der virkelig i saa Henseende handles om en Byrde, som knytter sig til Hartkornsforskjellen, om ikke til Forskjellen mellem det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn, ligesom der ogsaa handles om en Udelse, for hvilken de nu i Lovgivningen foreskrevne Regler virkelig ere besværlige Byrder. Udredelsen af Brændsel til Skolerne, saaledes som denne Udredelse nu er bestemt, falder ulige, og kan i mange Tilfælde maaskee i Fremtiden falde endnu mere ulige; det er bestemt, at Brændselsstoffet skal udredes af Grundeierne, men derimod skal Tørven skjæres, skrues og hjemføres til Skolen af Bønderne, og det er hidtil i Praxis, saavidt jeg veed, overalt forstaaet saaledes, at de, som have leveret Brændselsstoffet, ikke have deeltaget i Arbeidsbyrden (No!). Ja, jeg kan kun sige, at der er Mangler, som jeg før har udtalt, i de Oplysninger, man hidtil har havt om, hvorledes der forholdes paa de enkelte Steder, men jeg forsikrer, at paa mange Steder forholder det sig saaledes, at de, som deeltage i at præstere Stoffet, ikke deeltage i at præstere Arbeidet, og jeg har antaget, at dette var det Almindelige. Der har i den Anledning været anstillet meget vidtløftige Forhandlinger paa